

fordi man iſtedetfor at gaae den Vej, ſom vi her betegne, ſaa at ſige indklemmer paa Bænken i en Skole, hvis Hovedhvert er at være en ſpeciel Dyrlæggeſkole, endeel unge Menneſter, der ſkulle gjøres til Noget, ſom i det offentlige Liv er noget Nyt, nemlig Landboelever; jeg troer ikke, at man paa den Maade faaer en heldig Conſultation for Landvæſenet, jeg troer ikke, at diſſe Landvæſenſelever, der ſenere forfremmes ved at faae Kammerraads Titler, Statsraads Titler, Conferentsraads Titler, ere ſkikkede til at blive Raadgivere i Landboſager, de ville ikke i allermindeſte Maade blive ſkikkede dertil. Jeg har ikke ſagt et eneſte Ord mod at erhverve ſig grundige Kundſkaber; jeg har netop nævnt et Exempel derpaa ved at omtale den mærkelige Industriadrivende, vi have her i vor Midte. Jeg har netop ſagt om ham, at han ſkaffede ſig grundige Kundſkaber og derved forbedrede ſin Bedriſt; jeg ſagde, at han ſkaffede ſig dem ſamtidigt med, at han udviklede ſig for ſit practiſke Hvert i den alleryderſte Detail og ved at foretage de ſimpleſte Forretninger i ſin Haandtering; jeg ſagde, at han havde erhvervet en ſtor Deel af de Kundſkaber, hvorpaa han havde ſtøttet ſin Industrie, eſterat han var ſaa godt ſom voxent Menneſke og tildeels ſom et fuldvoxent Menneſke; thi jeg har kjendt ham paa den Tid, da han erhvervede ſig ſine Kundſkaber. Jeg ſiger ogſaa, at denne Industriadrivende havde den Lykke, ſom mange andre Industriadrivende have haft, at hans Fader fra ſimpel Mand ved ſin dygtige Virksomhed og Stræben havde ſkaffet en lille Overſkudſcapital, ſom kunde blive Grundlaget for denne Virksomhed, og hans Fader havde den Fornuft at lade ſin Søn arbejde ſig op i ſit Fag og ikke ſpilde en Tid af 5 à 6 Aar, for udelukkende at henvende ſin Opmærksomhed paa Skolelærdom. Hans Stilling var netop den, at han, ved i den yderſte Detail at blive dygtig i ſin Bedriſt, vandt de Kundſkaber, at han kunde begribe ſit Fag, Kundſkaber, ſom han forøgede ved at reiſe udenlands, og ſom derpaa ſatte ham iſtand til at ſtabe en tildeels her ny Industrie, hvis Udbytte var bedre end de Fleſtes. Saaledes er det, at Industrien ſkal komme frem; men det forhindrer og fordærver man ved denne Skoleanſtalt.

Man har her ſagt mig: have vi ikke her Landboforeninger? Men jeg ſiger; have vi Landboforeninger, ſaa lad diſſe oprette deres Landboſkoler, lad dem ſende deres unge Mænd at høre de almindelige Forelæſninger ved Univerſitetet, indrettet ſaaledes, at de kunne følge dem, lad dem gjøre det i kortere eller længere Mellemrum; lad dem ved de latinſke Skoler rundtomkring i Landet, være overordentlig dyre, dyrkjøbte latinſke Skoler ſtude den Underviſning, de behøve, og lad dem ſaa komme til de Skoler, der beſtyres med Ridſkærhed og Dygtighed og gaae ud paa at viſe Landmanden, hvorledes han ſelv ſkal uddanne ſig for at udvikle ſit Landvæſen paa den rette Maade. Jeg ſiger, lad dem komme til de Skoler, ſom paa den Maade blive oprettede og ere Reſultatet af en ſaadan Tænksomhed og en ſaadan Ridſkærhed; og have vi ſaa ikke Exempler paa, at Staten kommer ſaadanne Skoler tilhjelpe? Jo, vi have mange Exempler derpaa, idet vi idelig have voteret Bidrag til ſaadanne Skoler. Det er ikke, fordi jeg er mod Oplyſning paa Landet — jeg gjentager det, det er ikke, fordi jeg har imod Oplyſning paa Landet — at jeg gaaer denne Vej; men det er, fordi vi ville have, at den ſtedlige, den ſærlige Iver og Ridſkærhed hos de Bedkommende ſkal være det, ſom er Hoveddrivesfjederen, og ſom betinger, at Virksomheden bliver gavnlig, fordi det, der bruges til Formaalet, det tage de ud af deres egen Lomme, og ſaa rækker Staten Haanden til. Det er kun for at blive paa dette Oebeet, at jeg gjentagne Gange opmuntrer og opfordrer dem, ſom ville Landvæſenets Fremme, Landoeconomiens Fremme, Landboſtandens Fremme, ſom ville, at almindelig Oplyſning ſkal udbrede ſig til alle Stænder, til at ſtemme mod denne Lov, ſom gaaer i en abſolut modsat Retning, ſom er et for koſtbart Experiment til at blive voteret ſom et Experiment. Det andet fører ingen Befoſtning med ſig; om vi gaae 2 eller 3 Aar endnu eſter denne Forhandling, uden at faae en ſpeciel Landbohøiſt ſkole oprettet af Regjeringen, ſaa er der dog ingen Fare derved. Lad Dyrlæggeſkolen, ſom allerede giver et vigtigt Bidrag til Landvæſenets Fremme, lad den blive udviklet, lad det nye Laboratorium komme iſtand, lad Profes-